

HOSTÉ VELETRHU

LITERÁRNÍ DIASPORA A ČEŠI VE SVĚTĚ

PETR BÍSEK

ČR / USA ■ *1941

16.5. ■ 16.00 ■ Literární sál

Petr Bísek se narodil v roce 1941 v Praze. Po ukončení gymnázia mu bylo zabráněno v dalším studiu. Pracoval jako pomocný dělník, poté se vyučil typografem a v roce

1965 odešel s manželkou Věrou přes Švédsko do USA. Do roku 1986, kdy založil typografické studio Typrints Company, byl zaměstnán v New Yorku jako sazeč-typograf. Od dubna 1990 do června 2010 vydával česko-slovenský čtrnáctideník *Americké listy*. V letech 1996–2009 byl opakovaně zvolen do vedení více než stoleté krajanské organizace Český občanský benevolentní spolek v Astorii, New York (Bohemian Citizens' Benevolent Society of Astoria, LI, Inc., www.bohemianhall.com), z toho v letech 2000–2003 a 2006–2009 jako prezident. Pod jeho vedením se spolek vzpamatoval z hrozby bankrotu a dnes je prosperující organizací s obnovou školou s více než 100 žáky a žákyněmi. Petr Bísek je jedním z ředitelů organizace Američtí přátelé České republiky (AFoCR, www.afocr.org, zal. 1995), která mj. finančně významně přispěla České republice po povodních 2002, postavila pomník Tomáše G. Masaryka ve Washingtonu, navrátila sochu Woodrowa Wilsona do Vrchlického parku před Hlavním nádražím v Praze a iniciovala umístění busty Václava Havla v americkém Kongresu v listopadu 2014. Petr Bísek je nositelem Medaile za zásluhy prvního řádu, Pamětní medaile předsedy Senátu PČR a s manželkou Věrou uznání Gratias agit za „šíření dobrého jména České republiky v zahraničí“. V USA je Petr Bísek déle než 25 let zapojen jako veslařský trenér, veterán-veslař a přednášející na trenérských konferencích. V současné době hostuje ve veslařském klubu VK Blesk v Praze.

[foto archiv autora]

STANISLAV BROUČEK

ČR ■ *1947

14.5. 17.00 Literární sál
16.5. 16.00 Literární sál

Narozen 4. 2. 1947 v Poličce. Vyučoval historii a češtinu na FF UK v Praze 1965–1970. Pracuje v Etnologickém ústavu od roku 1974. V letech 1990–1998 byl ředitelem ústavu. Vyučoval na Pedagogické fakultě v Ústí nad Labem a na FF MU v Brně. Zabýval se dějinami oboru: např. *České národopisné hnutí na konci 19. století* (1979), teorií etnicity: např. *Základní pojmy etnické teorie* (1991), českým vystěhovalectvím: např. *Cestami demokracie* (2001), *Češi za hranicemi na přelomu 20. a 21. století* (2000), *Exil sám o sobě* (2003), imigrací v České republice: např. *Aktuální problémy adaptace vietnamského etnika v ČR* (2003), vztahem státu k migracím: např. spolu s T. Grulichem: *Domácí postoje k zahraničním Čechům v novodobých dějinách* (2009). Byl jedním z hlavních organizátorů *Národopisné encyklopedie Čech, Moravy a Slezska*. Pracoval a pracuje v různých komisích pro migrace: při Senátu Parlamentu ČR, při Ministerstvu zahraničních věcí ČR a Ministerstvu vnitra ČR.

[foto archiv autora]

RUDOLF CAINER

ČR / RAKOUSKO ■ *1938

15. 5. ■ 10.20 ■ sál Audiovize

Narodil se v Praze, ale v roce 1968 emigroval do Vídně, kde stále žije. Je aktivním členem tamního Sokola i příznivcem českého divadla ve Vídni. Celoživotně pracoval v technických profesích, ale vždy jej zajímalo sochařství. Rudolf Cainer je autorem pozoruhodné knihy *Žulový Stalin*. Strhující příběh o politických i osobních okolnostech vzniku a zániku obřího Stalina pomníku v Praze zpracovával beletristicky několik let. Využil přitom velké množství archivních materiálů i osobních výpovědí pamětníků. Práce na této

knize, která vyšla v Česku, vyjadřuje přesvědčení autora o zřůdnosti komunistického režimu, který i jeho přiměl k odchodu z rodné země. Pro neobvyklý rodinný příběh autora i kvůli této zajímavé knize se stal Rudolf Cainer osobností vídeňského dílu dokumentárního cyklu *České kořeny*.

[foto Tom Kubák

SOŇA ČERVENÁ

ČR ■ *1925

16. 5. ■ 11.00 ■ Literární sál

Narodila se v rodině zakladatele slavného prvorepublikového kabaretu Červená sedma, právníka Jiřího Červeného. S divadlem začínala po válce u Voskovce a Wericha, ale potom se věnovala vážné hudbě. Během své profesionální dráhy zažila úspěch ve východním Berlíně, emigraci na západ a hostování na velkých operních scénách celého světa. Hrál rovněž ve filmu. Po ukončení operní kariéry působila jako herečka v divadle Thalia v Hamburku. Zde spolupracovala mimo jiné s osobnostmi jako režisér Robert Wilson nebo hudebníci Tom Waits a Lou Reed. Po několika desítkách let strávených v emigraci se vrátila zpět do vlasti. Mimořádný ohlas měla opera Aleše Březiny a Jiřího Nekvasila *Zítřka se bude...*, kde hrála postavu Milady Horákové. V roce 2004 obdržela cenu Thálie jako zvláštní cenu kolegia, roku 2011 jí na prknech Stavovského divadla udělil ministr kultury Jiří Besser medaili Artis Bohemiae Amicis. Dne 28. října 2013 ji prezident Miloš Zeman vyznamenal medailí Za zásluhy. Dodnes aktivně vystupuje. V roce 1999 vyšly její memoáry pod názvem *Stýskání zakázáno* a v roce 2001 ve vzpomínkové knize s neobvyklým názvem *Můjváclav* (předvíka hlavní postavy knihy) představuje Soňa Červená nástrojářského vynálezce, zakladatele Královohradecké továrny hudebních nástrojů a svého praděda Václava Františka Červeného.

[foto archiv autora

VĚRA EBELS-DOLANOVÁ

ČR / NIZOZEMÍ ■ *1948

15. 5. ■ 13.00 ■ Komorní sál

Věra Ebels-Dolanová se narodila v Praze a v roce 1968 emigrovala do Holandska. Studovala psychologii v Praze a v Groningenu a politické a sociální vědy v Amsterdamu. Od 1995 je ředitelkou Nadace knižních projektů pro střední a východní Evropu (Fund for Central and East European Book Projects, www.ceeep.org) v Amsterdamu. Od 1992 do 2004 pracovala jako docentka Ústavu pro východní Evropu (Oosteuropa Instituut) Amsterdamské univerzity. Mezi 1985 a 1988 byla vedoucí

dokumentárního oddělení Nadace Anne Frank. Od 1978 do 1990 byla ve volném čase redaktorkou holandského časopisu *Info over Charta 77*, pro nějž také překládala samizdatové dokumenty a články z exilových časopisů. Do roku 1992 psala pro *De Groene Amsterdammer* a jiné holandské noviny a časopisy. Často psala pod pseudonymem Jana Danielová. Dále napsala *Kurt Baschwitz. Een aanzet tot een biografie* (Amsterdam, 1983) a *Publishers' Portraits. Publishing in Central and Eastern Europe* (Amsterdam, 1997).

[foto archiv autora

BĚLA GRAN JENSEN

ČR / NORSKO ■ *1943

14. 5. ■ 13.00 ■ sál Audiovize

Od roku 1969 žije v Norsku. Po listopadu 1989 založila hnutí Na vlastních nohou – Stonožka, které prodejem dětských výtvarných prací realizuje projekty na pomoc dětem v ČR a ve válkou postižených oblastech světa. Je nositelkou řady vyznamenání a ocenění.

[foto archiv autora

TOMÁŠ GRULICH

ČR ■ *1951

14. 5. ■ 17.00 ■ Literární sál

Vystudoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, obory historie a etnologie. Poté pracoval v českých muzeích, naposledy v Národním muzeu v Praze. Po roce 1989 externě přednášel na Fakultě sociálních věd UK v Praze. Zabýval se především národnostními vztahy. Publikoval řadu odborných statí a je spoluautorem nejpoužívanější alternativní středoškolské učebnice dějepisu *Dějiny zemí koruny české*. V roce 1992 založil nakladatelství a agenturu Public History a v roce 1993 tiskárnu Flora, s.r.o. V roce 2006 ukončil svou podnikatelskou činnost a úspěšně kandidoval do Senátu PČR. V roce 2012 obhájil ve volbách svou senátní pozici. V současné době je předsedou Stálé komise Senátu PČR pro Čechy žijící v zahraničí. V posledních letech se Stanislavem Broučkem vydal několik titulů týkajících se české diaspory – např. *Domácí postoje k zahraničním Čechům v novodobých dějinách* (2009), *Krajané a Česká republika – Hledání možností k nové otevřené spolupráci* (2009), *Česko-Slovenské vztahy a krajané* (2010), *Migrace a česká společnost* (2012) a *Nová migrace z České republiky po roce 1989 a návratová politika* (2014).

[foto archiv autora

HANA HANUŠOVÁ ČR / BRAZÍLIE ■ *1950

15. 5. ■ 14.00 ■ Autorský sál

Vystudovala bohemistiku a hispanistiku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Pracovala jako redaktorka, překladatelka a učitelka češtiny pro cizince. Žije v Buenos Aires v Brazílii.

Aires v Brazílii.

Napsala půvabnou knížku *Rozárka a prezident*, v níž vtipně popisuje svůj pobyt mezi krajany v Paraguayi a Argentině. Barvitě líčí radosti i strasti života v exotických krajích i práci zahraničního učitele, bojujícího s přírodními i byrokratickými překážkami. Další zajímavou a vtipnou knihu má připravenou k vydání.

[foto archiv autora

BLANKA KUBEŠOVÁ

ČR / ŠVÝCARSKO ■ *1944

16. 5. ■ 14.00 ■ sál Audiovizie

Od roku 1968 žije poblíž Luzernu ve Švýcarsku, kde s manželem řadu let provozovali českou literární kavárnu, vyhledávané centrum exilové kultury. Je autorkou řady novel, povídek i románů, které vycházely nejprve v exilových nakladatelstvích. Po roce 1989 začala publikovat i v ČR (poslední tituly: *Vitavěnka*, *Baletky v modrém*, *Nevěsta z Filipín*). Prózy či scénáře jsou často biograficky laděné, převládají v nich příběhy svérázných „antihrdinů.“ Nejnovější práce, *Kapky štěstí a naděje*, je strhující výpověď židovské hrdinky z nacisty obsazeného Polska, potvrzující sílu a vítězství života v sebehrůznějších podmínkách. Charakteristikou tvorby Blanky Kubešové je skvělá práce s jazykem, hluboký ponor do lidské duše a schopnost vcítit se a proniknout pod povrch společenských tabu či problémů.

[foto Veronika Hollerová

JAROSLAV MAREK-VEJVODA

ČR / ŠVÝCARSKO ■ *1940

13. 5. ■ 20.00 ■ Kíno Ponrepo
14. 5. ■ 17.30 ■ Kíno Ponrepo
16. 5. ■ 16.00 ■ Literární sál

Jaroslav Marek-Vejvoda vystudoval v Praze práva. Při studiu publikoval prózy v *Plameni*, *Hostu do domu* a v časopisu UK. V roce 1968 emigroval do Švýcarska, kde postgraduálně studoval dějiny diktatur středověchodu Evropy a státovědu. Spolupracoval s listy *Neue Zürcher Zeitung*, *Der Bund*, *Basler Zeitung*, 1972–2002 s RFE in Mnichově i Praze a s TV SRG Curych. Za prvotinu *Plující andělé, letící ryby* obdržel roku 1975 prvně udělenou Cenu Egona Hostovského v New

Yorku. V roce 1983 získal za povídky *Wohltätigkeitsbasar* jako první cizinec Literární ocenění města Curychu. V témže roce napsal podle svých povídek s režisérem Bernardem Šafaříkem scénář k filmu *Pší dostihy* (*Hunderennen*), oceněném porotou v Mannheimu. V nakladatelství '68 Publishers vydal dále knihy *Osel aneb Splynutí, Ptáci, Zelené víno a Provdaná nevěsta*. Knihy vyšly později v reedici v českých nakladatelstvích. Mezi jeho nové romány patří *Pomsta pozdních partyzánů* (MOBA, 2007) a *Smrtihlav v lázních* (MOBA, 2005). Od roku 1983 je členem Mezinárodního PEN klubu, byl viceprezidentem exilové sekce německy mluvících zemí a od roku 1992 je členem Českého centra Mezinárodního PEN klubu.

[foto archiv autora

LUBOMÍR MARTÍNEK

ČR / FRANCIE ■ *1954

16. 5. ■ 16.00 ■ Literární sál

Prozaik a esejista, narozený 9. 5. 1954 v Českých Budějovicích. Po maturitě na strojní průmyslové škole pracoval jako dělník v ČKD Kompressory a poté jako jevištní technik v Divadle Na zábradlí. V roce 1979 emigroval do Francie, kde vystřídal řadu zaměstnání (řidič, malíř pokojů, sociální pracovník, stavitel a přepravce lodí, tlumočnick, spolupracovník Jiřího Koláře atd.) Od roku 2000 žije převážně v Čechách, odkud podniká další cesty po světě. Ve svých knihách pozorně a skepticky zkoumá českou, francouzskou, britskou, indonéskou nebo polynéskou realitu a vedle barevných rozdílů si všímá i méně nápadných shod, jakýchsi konstant lidského pobývání ve světě. Zjevně tak navazuje na velký příklad Josepha Conrada a s jistou distancí třeba i na exotické povídky Jacka Londona, ale náležitě přitom do kontextu zcela současných literárních proudů, které vzešly z modernismu a existencialismu. K tematice dalekých cest přivedly Martíňka osobní zájmy a sklony, které do značné míry předurčilo prostředí rané normalizace, v němž dospíval. Zážitky z neprodyšně uzavřené země, jejíž občané se pokorně smířovali s přidělenými osudy, mu znechutily jakoukoli zakotvenost.

[foto archiv autora

JAN NOVÁK

ČR / USA ■ 1953

15. 5. ■ 16.00 ■ Literární sál

Česko-americký spisovatel, scenárista a dramatik. Jeho rodina v roce 1969 emigrovala přes Rakousko do Chicago. Debutoval povídkovou sbírkou *Stripease Chicago* ('68 Publishers 1983; Mladá fronta 1992) z prostředí československých emigrantů v Americe,

jež zobrazuje s ironickou neúctou k národoveckému tradicionalismu a velkým jazykovým citem pro groteskní míšení češtiny s angličtinou, k němuž mezi nimi dochází. Všechna svá další díla psal anglicky. Román *Miliónový jeep* (*The Willys Dream Kit*, Harcourt Brace, 1985; překlad Jaroslav Kořán, 68 Publishers 1989, Atlantis 1992) čerpá z rodinné zkušenosti a zachycuje životní příběh jeho otce od mládí za nacistické okupace až po smrt v USA. Byl velmi příznivě přijat, získal Carl Sandburg Award pro chicagské autory a Friends of Literature Award, k českému vydání napsal předmluvu Václav Havel. V roce 1987 vyšel další román *The Grand Life* (Poseidon Press 1987), opět zčásti inspirovaný vlastními zkušenostmi. Jako scenárista spolupracoval s Milošem Formanem na filmu *Valmont*, v 90. letech napsal scénář českého snímku *Báječná léta pod psa* a podílel se na scénářích *Šeptej a Nejasná práva* o konci světa. Je také spoluautorem Formanovy autobiografie nazvané *Co já vím?* (Turnaround, 1994; překlad Jiří Josek, Atlantis 1994). Jeho divadelní hra *Aljaška* byla uvedena brněnským Divadlem Husa na provázku v roce 1994 a od roku 2000 hraje bratislavské divadlo Astorka jeho hru *Vražda sekerou* ve Sv. *Petěrburgu*. Astorka také od roku 2009 uvádí jeho další hru *Tolstoj a peníze*. V malém nákladu vyšel česky překlad jeho divadelní hry *Strýček Josef* (přel. Jiří Josek, DILIA 1991). Novák rovněž přeložil do angličtiny řadu Havlových her. Překlady jednoaktovek vydal v roce 2009 ve dvojjazyčném vydání pod názvem *Občan Vaněk/Citizen Vaněk*. Kniha *Samet a pára* (*Prague in Velvet*, překlad Jarka Vrbová a Tomáš Vrba, 68 Publishers 1992 a Atlantis 1992) pojednává o Novákové návštěvě v Praze krátce po listopadové revoluci, kniha *Komouši, grázlové, cikáni, fízlové & básníci* (*Commies, crooks, gypsies, spooks and poets* 1995; z anglického originálu přeložil a upravil autor, Torst 1997) o ročním českém pobytu s rodinou v roce 1992 až 1993; získala Carl Sandburg Award za literaturu faktu. Jeho rozsáhlé beletristické zpracování příběhu bratří Mašínů pod názvem *Zatím dobrý* (z nevydaného angl. originálu *So Far So Good* přeložila Petra Žalimannová, Petrov 2004) získalo cenu Magnesie Liteira pro knihu roku. V roce 2005 natočil společně se svým synem Adamem dokumentární film *Občan Havel jede na dovolenou* o policejním pronásledování V. Havla v roce 1985, v roce 2009 pak dokumentární film *Občan Havel příkuluje* z doby o deset let dříve. V roce 2007 obdržel Cenu Josefa Škvoreckého za román *Děda* (Bookman, 2007). V roce 2009 vydal knihu rozhovorů *Za vodou* (Nakladatelství Franze Kafky, 2009), v níž důvěrně zpovídá Miloše Formana, Dominika Haška, Lubomíra Kaválka, Antonína Kratochvíla, Josefa Mašína a Milana Sovu.

[foto wikipedia.org

PATRIK OUŘEDNÍK ČR / FRANCIE ■ *1957

15. 5. ■ 16.00 ■ Literární sál
16. 5. ■ 17.00 ■ Literární kavárna

Česky a francouzsky tvořící spisovatel a překladatel žije ve Francii, kam v roce 1984 emigroval. V roce 1979 podepsal petici VON-

Su za propuštění politických vězňů v Československu, čímž se mu uzavřel přístup k vysokoškolskému studiu. Vystřídal řadu různých zaměstnání, mj. jako knihkupecký příručí, archivář, sanitář, listonoš, ve Francii začínal jako šachový konzultant a později knihovník. Večerně zde vystudoval francouzskou literaturu. Jako překladatel debutoval v samizdatovém sborníku překladů Borise Viana *Kroniky, texty, povídky* (1978), který sám uspořádal, a oficiálně roku 1984 ve *Světové literatuře* texty Jacquese Brela. Česky publikoval literární a společensko-kulturní články ve *Svědectví* a *150 000 slov*, pravidelně přispíval do francouzských periodik. Po roce 1989 publikuje rovněž v českém tisku. V letech 2003–2007 vedl v nakladatelství Paseka ediční řadu *Smil: jazykem o jazyce*. Do povědomí českého čtenáře vstoupil díky svému „slovníku nekonvenční češtiny“ *Šmírbuch jazyka českého* (Paříž 1988) a zakrátko si vydobyl pověst spisovatele s mimořádným jazykovým a stylistickým nadáním. Velkého zahraničního ohlasu dosáhly Ouředníkovy prózy *Ad acta, Příhodná chvíle, 1855* a zejména *Europeana. Stručné dějiny dvacátého věku*, která byla publikována v šestadvaceti jazycích a stala se tak nejpřekládanější českou knihou po roce 1989. Patrik Ouředník je držitelem řady českých i zahraničních ocenění, v roce 2014 se stal laureátem české Státní ceny za literaturu.

[foto Te Petr Machan

IVA PROCHÁZKOVÁ ČR ■ *1953

16. 5. ■ 11.00 ■ Literární sál

Iva Procházková se narodila roku 1953 v Olomouci. Dětsví prožila kromě prvních tří let v Praze. Po maturitě na gymnáziu J. Nerudy nemohla z politických důvodů dále studovat. Prošla řadou zaměstnání, mimo jiné se živila jako kuchařka a uklízečka. V roce 1983 emigrovala se svým manželem, režisérem Ivanem Pokorným, a děti do Rakouska. Tam a posléze v Německu strávila jedenáct exilových let. Psala divadelní hry a knihy, především pro děti a mládež. Některé byly oceněny prestižními literárními cenami. V roce 1995 se vrátila do České republiky a začala spolupracovat s nakladatelstvím Melantrich, Albatros, Amulet, Mladá Fronta, Arsci a dalšími. Žije v Praze a po krátkém působení v České televizi pracuje dnes jako spisovatelka a scenáristka na volné noze. Po řadě knih pro děti a mládež je poslední kni-

hou detektivní román *Vraždy v kruhu* (2014). Ocenění: Cena německé literatury pro mládež 1989; Zlatá Stuha 1996, 1999, 2004, 2007; Magnesia Litera 2007 za knihu pro děti a mládež *Myši patří do nebe*; Magnesia Litera 2010 za knihu pro děti a mládež *Nazi*; Cena Friedricha Gerstäckera 2007 za literaturu pro mládež za knihu *Tanec trosečníků*; Cena Luchs 2012 za román *Uzly a pomeranče*.

[foto Jan Zátorský

HANUŠ RENNER ČR / NIZOZEMSKO ■ *1946

15. 5. ■ 13.00 ■ Komorní sál

Narodil v roce 1946 v Praze. Od roku 1965 studoval filosofii a historii na Karlově univerzitě a vydělával si na studia hrou na piano.

Po sovětské okupaci v srpnu 1968 se uchýlil do Nizozemska. V Československu byl za nepřítomnosti odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na 18 měsíců. Mezitím dokončil v roce 1973 studium dějin na univerzitě v Utrechtu, kde později rovněž získal titul doktor filozofie. Na univerzitě v severonizozemském Groningenu se stal nejdříve docentem a později profesorem současných dějin střední a východní Evropy. V Nizozemsku je Hanuš Renner autoritou v oblasti dějin Sovětského svazu a bývalých komunistických zemí. Také se věnuje historii nizozemsko-českých vztahů. Prof. Renner publikoval přes stovku článků a více než desítku obsáhlejších vědeckých prací v knižní podobě. Za jeho univerzitního působení vznikla pod jeho dohledem dlouhá řada diplomových prací na téma dějin střední Evropy a obzvláště československých (českých) dějin. Jako vysokoškolský učitel vychoval Renner desítky nizozemských studentů, kteří dnes zastávají čelná místa v nizozemské společnosti. Za zásluhy mu bylo v Nizozemsku uděleno královské vyznamenání Důstojník Řádu Oranžsko-nassavského (Officier in de Orde van Oranje-Nassau). Od roku 2011 je Renner emeritním profesorem na univerzitě v Groningenu.

[foto archiv autora

SYLVIE RICHTEROVÁ ČR / ITÁLIE ■ *1945

17. 5. ■ 13.00 ■ Literární kavárna

Sylvie Richterová se narodila v Brně, kde žila do svých osmnácti let a kam se stále vrací, za svůj rodný kraj považuje Vysočinu, kde pobývala jako dítě. Vysokou školu

studovala v Praze a potom také v Římě, kde žila od konce roku 1971. V Římě se zapsala na bohemistiku, aby lépe poznala českou literaturu, kterou tenkrát přednášel básník, divadelní kritik a geniální slavista Angelo Maria Ripellino. Napsala pod pseudonymem vůbec první recenzi na jeho *Magickou*

Prahu pro exilové *Listy* a Ripellino byl jedním z prvních čtenářů její prvotiny *Návraty a jiné ztráty*. Psát česky jako úplně neznámá autorka v Itálii začátkem sedmdesátých let vypadalo jako předem ztracená sázka, ale román vyšel v samizdatu a vydal ho roku 1978 Josef Škvorecký v Torontu. Ve zvláštním okruhu tehdejší alternativní čtenářské obce měla knižka velký ohlas. Autorka odmítla skrývat se pod pseudonymem a riskovala hodně, protože měla český pas a hodně přátel mezi disidenty; mimo jiné byla často prostředníkem jejich spojení s exilem. V samizdatu přitom vycházely všechny její práce. Ripellino ji přizval ke spolupráci na katedře bohemistiky a díky tomu našla i vlastní cestu k literární esejistice. Přednásela na univerzitách v Římě, v Padově, ve Viterbu a do roku 2009 znovu v Římě. Vzhledem k tomu, že měla od roku 1967 dvojí občanství, dalo se jí v sedmdesátých a v osmdesátých letech navštěvovat čas od času Československo. Mezi nejbližší přátele patřili Sergej Machonin, Ludvík Vaculík, Jan Skácel, Josef Hiršal, Bohumila Grögerová, Dagmar Hochová. Zároveň se přátelila s řadou českých spisovatelů žijících v západní Evropě, jako Jiří Kolář, Věra Linhartová, Milan Kundera, Antonín Brousek, Jiří Gruša a Petr Král. Kromě románů a esejů vydala také dvě sbírky básní. Próza: *Slabikář otcovského jazyka* (obsahuje *Návraty a jiné ztráty*, *Mistopis*, *Slabikář otcovského jazyka*); *Rozptýlené podoby* (1993); *Druhé loučení* (1994), *Každá věc at' dospěje na své místo* (2014). Eseje: *Slova a ticho* (1991); *Ticho a smích* (1997); *Místo domova* (2004). Poezie: *Neviditelné jistoty* (1994); *Čas věčnost* (2003).

[foto Lucia Gardin

JIŘINA RYBÁČKOVÁ ČR / USA ■ *1942

16. 5. ■ 11.00 ■ Literární sál

Na jaře 1968 byla mezi zakládajícími členy Klubu angažovaných nestraníků (KAN), poté emigrovala do USA. Tam působila na Princetonské univerzitě a později jako externí redaktorka významných amerických nakladatelství. Od roku 1990 byla ředitelkou nadace American Czech-and-Slovak Education Fund, která poslala do Československa knihy a počítače v hodnotě 5 milionů dolarů. V roce 1991 vydala knižku o pádu komunismu v Evropě, *Upheaval in Europe*.

V roce 1993 se s rodinou vrátila do Prahy. Na jaře 1996 vydala knižku *Amerika v zrcadlech*, pak řídila vydání *Tematické encyklopedie Larousse* v nakladatelství Albatros, poté napsala, editovala a přeložila několik dalších knížek. Její svědectví o exilu/emigraci vyšlo v knize *Ženy mezi dvěma světy* (2008). V letech 1997–2010 psala *Malý dopis z Prahy* do newyorského čtrnáctidenníku *Americké listy*. Od jara 2007 je ředitelkou hudebního festivalu *Americké jaro*.

[foto archiv autora

LUCIE SLAVÍKOVÁ-BOUCHER

ČR / FRANCIE ■ *1967

14. 5. ■ 14.00 ■ Literární kavárna

Lékařka, zakladatelka Českých škol bez hranic, předsedkyně stejnojmenného spolku v České republice, zakladatelka a ředitelka ČŠBH Paříž. Lucie Slavíková-Boucher žije v Paříži od roku 1990. Na Lékařské fakultě pařížské univerzity René Descartes nejdříve obhájila svůj diplom z Lékařské fakulty UK v Plzni a později tam dosáhla atestace v oboru rentgenologie. Profesní lékařské zkušenosti získala jak ve Francii, tak i ve Spojených státech. Bilingvní výchova vlastních dvou dětí ji přivedla v roce 2003 na myšlenku založení České školy bez hranic – tedy systematické výuky českého jazyka a reálií v rozsahu základního vzdělávání v České republice. Dnes se k programu Českých škol bez hranic hlásí 50 škol na celém světě. Za svoji činnost získala v roce 2012 cenu Gratias agit, udělovanou ministrem zahraničních věcí za šíření dobrého jména České republiky ve světě.

[foto archiv autora